

Da li će sprave učiniti znanje izlišnim?

Čini se da će se u đlačkim torbama uskoro nalaziti jedino „pametni“ mobilni telefoni.

VILIJAM GIBSON je u svom naučnofantastičnom romanu *Neuromancer* iz 1984. godine prikazao budućnost u kojoj će ljudi sticati znanje tako što će kupovati specijalan čip nazvan „mikrosoft“ (!) i stavljati ga u ležište koje im je hirurškim putem ugrađeno iza uвета. Kada se čip priključi, mozak pristupa bazi podataka i – znanje je na dlanu.

Iako ova vizija budućnosti izgleda pomalo jezivo, možda bismo s nekim vidom takve sutrašnjice ipak morali da se suočimo, doduše bez bolnih hirurških intervencija, a mnogi upozoravaju i na buduće obrazovne probleme u društvu u kome će skoro sve znanje čovečanstva biti dostupno u svakom trenu.

Pre samo 20 godina, tek malobrojni su čuli za Internet, koristili mobilni telefon ili pak znali šta označava termin „globalni sistem za pozicioniranje“ (GPS). Danas čak i osnovci svakodnevno koriste Internet, razmenjuju fotografije, muziku ili datoteke pomoću svojih mobilnih telefona i koriste sprave s podrškom za GPS.

Gde ćemo biti posle narednih 20 godina, barem u pogledu pristupa informacijama s bilo koje tačke na planeti? Razmotrimo neke aktuelne tehnološke tendencije, jer se možda tu krije odgovor na to pitanje.

Rast prodaje „pametnih“ telefona s pristupom Internetu. Prema podacima kompanije Gartner, isporuke pametnih telefona su u 2007. porasle za 29 procenata u odnosu na prethodnu godinu, i ti modeli danas zahvataju 11 odsto svetuskog tržišta telefona. Sniženje cena uređaja i ponuda novih usluga doprineće da pametni telefoni u potpunosti zamene postojeće mobilne sprave.

Povećana brzina pristupa i prenosa podataka. Broj korisnika mobilnog Interneta i brzina pristupa rastu strelovito,

tako da se predviđa da će broj korisnika mobilnog Interneta za pet godina premašiti dve milijarde. Početkom ove godine, u 89 zemalja sveta u komercijalnoj upotrebi ili probnom radu bile su 204 takozvane 3,5G mreže mobilne telefonije. Stručnjaci smatraju da će 3,5G tehnologija ubrzo postati standardna, što će ubrzati razvoj mobilnih mreža četvrte generacije (4G), s brzinom prenosa podataka od 280 megabita u sekundi (Mb/s), što je gotovo dvostruko brže od brzine povezivanja stonih računara u DSL mrežama.

Unapređenje korisničkog okruženja. Appleov mobilni telefon iPhone je svojim intuitivnim korisničkim interfejsom postavio novu granicu koju valja dostići. O značaju tehnološkog proboja koji je Apple ostvario svedoče brojni imitatori i kopije iPhonea, koji se takoreći svakodnevno pojavljuju.

Sve veći broj informacija na Mreži. Prema istraživanjima kompanije Netcraft, na Internetu postoji više od 168.000.000.000 Web lokacija, a njihov broj se svakoga meseca povećava za tri miliona. Iako približni, ovi podaci pokazuju da se znanje „seli“ na Mrežu. Javni serveri su sve bogatiji informacijama, a knjige i druga štampana izdanja skeniraju se i prevode u digitalni oblik. Samo engleska verzija Internet enciklopedije Wikipedia ima preko dva miliona odrednica, što je dvostruko više nego 2006. godine.

Unapređeni načini pretraživanja. Uspeh Googlea naterao je konkurente da takode unaprede svoje pretraživače. Međutim, ta kompanija nastavila je da svojim rivalima zadaje „domaće zadatke“, predstavljanjem mobilne platforme Android koja će značajno unaprediti pretraživanje Interneta pomoću mobilnih uređaja.

Ako se ovakve tendencije nastave, kako će izgledati budućnost kroz deset godina? Odgovor se ne može sa sigurnošću dati, ali verovatno ćemo svi koristiti pametne mobilne telefone da bismo jednostavnim glasovnim komandama došli do željenih informacija, bilo gde i u bilo koje vreme.

Kakva je onda razlika između budućih mobilnih telefona i Gibsonovih „mikrosoftova“? I kako će izgledati škole budućnosti? Da li će daci, svesni da pomoću blistave sprave koju nose u torbi mogu pribaviti svaku potrebnu informaciju, biti zainteresovani da se gnjave s gramatikom i hemijskim formulama, na primer? Koliko će motivisani biti njihovi nastavnici da na tome insistiraju?

Kako god bilo, teorija da će sprave učiniti znanje izlišnim nije, izgleda, sasvim neverovatna. Želja za neprestanim sticanjem znanja spada u jednu od osnovnih ljudskih težnji, ali nas mobilne sprave i uvek dostupan Internet navode da često biramo lakši način za dolazak do informacija.

Da li će znanje zaista postati nepotrebno? Ne znam odgovor na to pitanje, ali me biblioteka s hiljadama knjiga koju „nosim“ u svom džepu nagoni da ponovo razmišljam o načinu na koji je ljudski rod stekao to neprocenljivo blago.

Grgo Butirić je zamenik glavnog i odgovornog urednika časopisa Mikro. Njegove uvodne reči pročitajte na adresi www.mikro.co.yu/arhiva/grgo.